

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 12
van **TINE SOENS**
datum: 11 oktober 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Hoger onderwijs - Aandacht voor suïcidepreventie in opleidingen hulpverlening

In de commissie Welzijn van 9 januari 2018 werd het onderwerp suïcidepreventie binnen diverse opleidingen naar voren gebracht. Dit specifiek voor opleidingen waarvan de kans groot is dat men later beroepsmatig met deze problematiek in contact komt. Studenten zelf, maar ook het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) en de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's) geven aan dat het gebrek aan opleiding omtrent suïcidepreventie een huidig pijnpunt is in verschillende opleidingen. Minister Vandeurzen gaf in de commissie aan dat hij, samen met VLESP, het initiatief zou nemen om de manier waarop het thema suïcidepreventie aan bod komt binnen diverse opleidingen, in kaart te brengen en te bekijken of daar eventueel acties voor nodig zijn, in overleg met Onderwijs.

In de schriftelijke vraag nr. 238 van 22 januari 2018 werd daarom aan minister Crevits de vraag gesteld hoe suïcidepreventie vandaag aan bod komt in de specifieke opleidingen van het hoger onderwijs én hoe zij suïcidepreventie structureel wil inbedden in de curricula van de verschillende opleidingen. De minister antwoordde daarop dat zij het initiatief van minister Vandeurzen (om de manier waarop het thema suïcidepreventie aan bod komt binnen diverse opleidingen in kaart te brengen, te bekijken of daar eventueel acties voor nodig zijn) zou afwachten. Indien zou blijken uit deze analyse dat er sprake is van onderbelichting van deze thematiek binnen het onderwijs, zou de minister met de nodige actoren in overleg gaan.

1. a) Is de minister op de hoogte van de stand van zaken van deze analyse waarbij wordt nagegaan op welke manier het thema suïcidepreventie aan bod komt binnen diverse opleidingen en bekeken wordt of daar eventueel acties voor nodig zijn, in overleg met Onderwijs?

b) Wat is de stand van zaken van deze analyse?
2. Kan de minister op basis van deze analyse reeds een overzicht geven over hoe suïcidepreventie vandaag aan bod komt in de specifieke opleidingen van het hoger onderwijs?
3. Is de minister reeds in overleg gegaan met relevante actoren om de problematiek binnen de sector onderwijs aan te pakken?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (15), Jo Vandeurzen (12)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 12 van 11 oktober 2018

van **TINE SOENS**

1. We hebben in januari 2018 met onze partnerorganisatie voor suïcidepreventie VLESP afgestemd over de aandacht voor suïcidepreventie in opleidingen Hoger Onderwijs. Het structureel bevragen van alle opleidingen in het Hoger Onderwijs is een erg omvangrijke opdracht. VLESP heeft de voorbije maanden bekeken hoe het deze taak kan opnemen, rekening houdend met de beperkte mankracht binnen VLESP. Om deze inventaris toch op redelijke termijn te kunnen uitvoeren, werd een stagiair aangevraagd, die in het tweede semester van het academiejaar 2018-2019 binnen VLESP deze opdracht zal uitvoeren.

Daarnaast heeft VLESP reeds een inventaris gemaakt van de initiatieven waarbij de partners die vormingen en trainingen aanbieden in het kader van het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie betrokken zijn. Dit geeft ons een overzicht van waar suïcidepreventie al aanwezig is.

2. Vanuit VLESP:

Verschillende gastcolleges Suïcidepreventie worden reeds sinds het begin van VLESP (academiejaar 2013-2014) gegeven. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de lessen die de voorbije 2 jaar werden gegeven.

Gastlessen VLESP			
School	Studierichting	2017	2018
Universiteit Gent	2 ^{de} Bachelor Psychologie binnen het vak Psychiatrie (verplicht vak)	1	1 (Vanaf AJ 2018-2019 wordt dit vak en het gastcollege Suïcidepreventie verschoven naar 1 ^{ste} Master Klinische Psychologie - Keuzevak)
	1 ^{ste} Master Criminologie binnen het vak Forensische Psychiatrie (verplicht vak)	1	1
	1 ^{ste} Master Rechten binnen het vak Forensische Psychiatrie (keuzevak)	1	1
	Master Verpleeg-en Vroedkunde – Schakeljaar binnen het	1	1

	vak Medische Psychologie (verplicht vak)		
	2 ^{de} Master klinische Psychologie, binnen het vak Gedragstherapie (verplicht vak)	1	wordt nu vanuit de opleiding gegeven op basis van de Multidisciplinaire Richtlijn Detectie en behandeling van suïcidaal gedrag
Howest	Bachelor Toegepaste Psychologie (verplicht vak)	1	1
Interuniversitaire opleiding	Master Jeugdgezondheidszorg, Jaar 2 binnen Module Leefstijl en psychosociale gezondheid (verplicht vak)	1	1

Vanuit de Suïcidepreventiewerking van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg:

CGG-SP 2018 Vormingen Suïcidepreventie Hogescholen	
Intensieve vorming van 2 à 3 dagen	Deelnemers
Thomas More Hogeschool Antwerpen	20
HIVSET Turnhout	15
Vormingsdag / Symposium	
Karel De Grote Hogeschool Antwerpen	126
AP Toegepaste Psychologie Antwerpen	18
Thomas More Antwerpen	99
KULeuven	139
Odisee Hogeschool Oost-Vlaanderen	66
Artevelde Hogeschool Gent	200
Hogeschool Limburg PXL Banaba Ouderen en Spoed	35
UCLL	gepland 2018
ZoWe Hogeschool	gepland 2018
Howest	gepland 2018

Vanuit het Centrum ter Preventie van Zelfdoding:

Het Centrum ter Preventie van Zelfdoding gaf in 2017 en 2018 gastlessen in verschillende opleidingen. Het betreft hierbij korte vormingen (gastlessen van 2 à 3 uur) waarin gefocust wordt op het herkennen van signalen van suïcidaliteit, basisgesprekstechnieken, en in een aantal opleidingen het specifieke van online communicatie (chat, e-mail, sociale media) bij suïcidaliteit:

Gastlessen CPZ 2017-2018			
School	Studierichting	2017	2018
Vives	Maatschappelijk werk	2	2
Thomas More Mechelen	Verpleegkunde	1	
KULeuven	Psychologie - Gezondheidspromotie	1	
Odisee	Preventieadviseurs	1	
HoGent	Sociaal werk	1	1
HIG	Gezinswetenschappen	1	1
UCLL	Leerlingenbegeleiders		1
KULeuven	Preventieadviseurs		1
VUB	Psychologie - Psychopathologie kinderen en adolescenten		1

Daarnaast werd een project opgestart binnen het Centrum ter Preventie van Zelfdoding met als doel studenten een grondige opleiding in het voeren van crisisgesprekken met suïcidale personen te geven, en hen ook de nodige praktijkervaring te laten opdoen aan de Zelfmoordlijn. In dit kader waren er gesprekken met verschillende opleidingen, zowel hogescholen (m.n. opleidingen toegepaste psychologie en maatschappelijk werk) als universiteiten (opleidingen klinische psychologie). Er loopt momenteel (najaar 2018) een pilootproject in de opleiding toegepaste psychologie aan de Thomas More Hogeschool, waarbij studenten 30 uur les krijgen van een medewerker van het CPZ, gevolgd door een praktijkstage van 60 uur aan de Zelfmoordlijn. In het voorjaar van 2019 wordt een gelijkaardig traject doorlopen binnen de opleiding psychologie aan de VUB. Het pilootproject, dat ondersteund wordt door de Vlaamse Overheid, loopt tot augustus 2019. Hierbij zal zowel geëvalueerd worden of dit inhoudelijk de gewenste resultaten geeft (m.n. studenten beschikken over de nodige vaardigheden om in gesprek te gaan met suïcidale personen) als of en hoe dit model geïntegreerd kan worden in de werking van het CPZ en de opleidingen.

Uit de contacten met de verschillende onderwijsinstellingen blijkt dat er grote interesse bestaat om via praktijk aan de Zelfmoordlijn studenten de nodige vaardigheden aan te leren. Naargelang de opleiding en het curriculum wordt bekeken hoe dit best geïntegreerd kan worden (via keuzevak, onderdelen van bestaande vakken, ...).

Een tweede luik van het pilootproject betreft het structureel inbedden van stagiaires in de werking van het CPZ en de Zelfmoordlijn, waarbij continu 5 stagiaires uit verschillende sociale richtingen stage lopen op het CPZ, en waarbij ook zij opgeleid worden in het voeren van crisisgesprekken met suïcidale personen en een

uitgebreide ervaring opdoen aan de Zelfmoordlijn. Voor het voorjaar van 2019 werden ondertussen 6 stagiairs toegelaten binnen het CPZ, ook dit onderdeel wordt in de zomer van 2019 grondig geëvalueerd in functie van integratie in de werking van het CPZ.

3. Departement Onderwijs en het Agentschap Zorg en Gezondheid plannen een overleg, samen met VLESP, om deze aandacht voor suïcidepreventie in het Hoger Onderwijs verder te bespreken en om te bekijken of er eventueel bijkomende acties nodig zijn.